

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

STANOWISKO NR 10 KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP z dnia 24 czerwca 2026 r.

w sprawie wprowadzenia dotacji dla hybrydowych systemów ogrzewania

W związku z obserwowanym spadkiem liczby składanych wniosków w programie „Czyste Powietrze” oraz ograniczeniem tempa realizacji inwestycji poprawiających efektywność energetyczną budynków, Konwent Marszałków Województw RP postuluje wprowadzenie zmian w systemie wsparcia. **Kluczowym elementem tych zmian powinno być uwzględnienie w programie dofinansowań dla hybrydowych systemów ogrzewania.**

Proponowane rozwiązanie znajduje uzasadnienie w aktualnych wytycznych Komisji Europejskiej, zawartych w zawiadomieniu C/2024/6206, które dotyczy wdrażania dyrektywy w sprawie charakterystyki energetycznej budynków (EPBD). Dokument ten dopuszcza możliwość finansowania ze środków publicznych systemów hybrydowych, pod warunkiem zapewnienia znaczącego udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

Do systemów takich zalicza się rozwiązania łączące różne technologie grzewcze, w szczególności zestawienia kotła gazowego z instalacjami wykorzystującymi odnawialne źródła energii, takimi jak pompy ciepła (także z funkcją chłodzenia) czy kolektory słoneczne. Zgodnie z interpretacją Komisji Europejskiej, system hybrydowy może być zarówno rozwiązaniem fabrycznym, jak i efektem integracji urządzeń na etapie instalacji lub modernizacji istniejącego systemu grzewczego.

W ocenie Konwentu, rozszerzenie katalogu wspieranych technologii o systemy hybrydowe odpowiada na realne potrzeby gospodarstw domowych, które poszukują rozwiązań zapewniających równowagę pomiędzy kosztami inwestycyjnymi, a późniejszymi kosztami eksploatacji. Hybrydowe systemy ogrzewania są nie tylko najbardziej efektywne w naszych warunkach klimatycznych, ale co równie ważne, wykorzystują systemy zarządzania energią (EMS), które dobierają najbardziej opłacalne źródło ciepła do warunków pogodowych.

W kontekście proponowanych zmian należy również uwzględnić uwarunkowania klimatyczne Polski, które wymagają zapewnienia źródła szczytowego o wysokiej dyspozycyjności. W praktyce funkcję tę często pełni kocioł gazowy, który uruchamiany jest w okresach zwiększonego zapotrzebowania na ciepło, kiedy efektywność instalacji OZE jest ograniczona lub produkcja energii ze źródeł odnawialnych jest niemożliwa.

Wprowadzenie tego typu wsparcia może również przyczynić się do zwiększenia efektywności realizacji programu „Czyste Powietrze”, poprzez rozszerzenie dostępnych ścieżek modernizacji

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

źródeł ciepła. W szerszej perspektywie stanowiłoby to istotny element procesu transformacji energetycznej, wspierając redukcję emisji zanieczyszczeń oraz poprawę jakości powietrza.

Z danych pochodzących z krajowych inwentaryzacji emisji oraz raportów instytucji publicznych (GIOŚ, KOBiZE, CEEB), wynika, że sektor komunalno-bytowy odpowiada za zdecydowaną większość emisji najbardziej szkodliwych zanieczyszczeń powietrza w Polsce. Piece i kotły na paliwa stałe generują około 86% emisji pyłu zawieszonego PM_{2.5} oraz blisko 93% emisji rakotwórczego benzo[a]pirenu. Jednocześnie, jak wynika z Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków, w kraju nadal funkcjonuje około 2 mln tzw. kopciuchów, czyli pozaklasowych urządzeń grzewczych o najwyższej emisyjności.

W tym kontekście rozszerzenie systemu wsparcia o hybrydowe systemy ogrzewania, czyli rozwiązania wykorzystujące kotły gazowe w połączeniu z odnawialnymi źródłami energii, może stanowić istotny element działań na rzecz poprawy jakości powietrza. Zastosowanie gazu jako źródła uzupełniającego w systemach hybrydowych pozwala na znaczące ograniczenie emisji pyłów zawieszonych PM_{2.5} i PM₁₀.

Co więcej – rekomendujemy jako Konwent Marszałków wprowadzenie do programu „Czyste Powietrze” zapisów premiujących wymianę kotłów na obszarach, na których jednocześnie stwierdzono przekroczenia poziomu benzo(a)pirenu w dwóch poprzednich latach, na podstawie rocznej oceny jakości powietrza w województwach oraz na obszarach, na których nadal występuje relatywnie wysoka liczba pieców i kotłów wymagających wymiany w porównaniu z obszarami, gdzie przekroczeń tych nie odnotowano.

Systemy hybrydowe mogą również odegrać istotną rolę w długoterminowej transformacji energetycznej, w szczególności w kontekście rozwoju rynku gazów odnawialnych. W przyszłości instalacje tego typu mogą być bowiem zasilane paliwami bezemisijnymi takimi jak np. biometan, biopropan bez konieczności istotnych zmian technologicznych po stronie odbiorców. Oznacza to możliwość stopniowego przechodzenia na nośniki energii o niższym śladzie węglowym przy zachowaniu istniejącej infrastruktury grzewczej.

Rozwiązania hybrydowe to również większe poczucie bezpieczeństwa dla gospodarstw domowych. Wpływ na to ma tak ważna dywersyfikacja źródeł ciepła, dzięki której gospodarstwo nie jest uzależnione od jednego nośnika energii. Dodatkowo taki system to również odporność na ekstremalne warunki pogodowe, kiedy np. pompy ciepła tracą efektywność w niskich temperaturach, kocioł przejmuje pracę zapewniając ciągłe i efektywne ogrzewanie. Wreszcie w starszych domach montaż samej pompy ciepła wymaga niezwykle kosztownej modernizacji, na którą wielu osób nie stać.

W związku z powyższym apelujemy o podjęcie realnych działań i wprowadzenie proponowanych przez Konwent Marszałków zmian w Programie „Czyste Powietrze”.

KONWENT MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP

Raz jeszcze przypominamy, że Komisja Europejska dopuszcza zgłaszane przez nas rozwiązania i daje państwom członkowskim dużą elastyczność we wdrażaniu postanowień Dyrektywy EPBD.

Stanowisko Konwentu podyktowane jest troską o jakość powietrza, a tym samym o zdrowie i życie mieszkańców, jak również dążeniem do zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz przyspieszenia procesu transformacji energetycznej. Większa liczba zainstalowanych systemów hybrydowych istotnie zwiększy udział odnawialnych źródeł energii, przy jednoczesnym zachowaniu stabilności dostaw ciepła.

Pragniemy podkreślić, że niniejsze stanowisko w sprawie konieczności zmian w Programie „Czyste Powietrze” stanowi kolejny głos – po organizacjach społecznych, środowiskach eksperckich, przedstawicielach branży energetycznej – które już wcześniej wielokrotnie apelowały o podjęcie tożsamych działań do Prezesa Rady Ministrów. Wskazuje to na rosnące, szerokie porozumienie różnych środowisk w zakresie konieczności modyfikacji programu, w tym uwzględnienia ogrzewania hybrydowego budynków oraz dostosowania programu do aktualnych wyzwań.

Przewodniczący
Konwentu Marszałków Województw RP

Szymon Ogłaza

Stanowisko kieruje się do:

- 1) Pana Donalda Tuska – Prezesa Rady Ministrów
- 2) Pani Pauliny Hennig-Kłoski – Minister Klimatu i Środowiska
- 3) Pani Doroty Zawadzkiej-Stępiak – Prezesa Zarządu Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

